

En kyss, sedan ger du mig fri

Del1 Tre kungars land

Bortlovad

Udd Mattson Kraam behövde få sagt det som måste sägas innan gästerna blev för berusade. Udd satt där i sitt högsäte på Vinstorp och såg ut över gästabudssalen. Men han klämde på det hela, bestämde sig för att vänta en stund till.

Gamle Siglows frieri hade han sagt nej till. Siglow hade inte varit ett dåligt parti, men det hade tagit emot att ge bort lilla Tuva till en stinkande gamling. Till en som redan lagt två hustrur i graven.

Men så hade Kettil Ulfsson friat, och han var ett bättre parti. Ett mycket bättre parti. Kettil kom från den mäktiga Sparre-släkten. Hans bror Karl Ulfsson var redan riddare och en av kungens mest betrodda rådsherrar, så det fanns mycket att vinna på förbindelsen. Fast det har förståss sitt pris, tänkte Udd och sneglade på Tuva som satt där lika glad som vanligt. Tuva, hans ögonsten.

Hade han egentligen haft något val? Nej, knappast. Det gick omöjligen att säga nej, för då skulle han ha bli ovän både med kung Magnus och dennes son Erik. Nåja, det hela skulle nog sluta bra. Tuva skulle finna sig tillrätta med tiden. Att Kettil var ett mycket gott gifte, det skulle hon begripa med tiden. Den alliansen var mycket bättre än vad han någonsin vågat hoppas på, för Kettils syster Ingeborg var gift med ingen mindre än Bengt Algotsson, hertig till Halland och Finland. Så han själv, riksrådet Udd Mattson Kraam, herre till Vinstorps stenhus och till staden Bogesund, han skulle bli nära frände till självaste Bengt Algotsson. Rikets mäktigaste man. Han som styrde över södra Halland från sin borg i Varberg. Kungens gunstling. Vem kunde vågat tro något sådant?!

Udd såg ut över gästabudssalen. Nu gick det inte att vänta längre. Han nickade mot gårdsfogden Gaute, som genast bankade näven i bordet för att få tyst på folket. Gaute fick banka många gånger. Fick ta till ett knivskaft för att höras. Udd hade väntat lite för länge.

Först när Udd reste sig blev det tyst nog.

”Kettil Ulfsson från Tofta har bett om min dotter Tuvas hand”, förkunnade han med sin grova basröst. Sedan blev han tyst en stund. Och då blev det som han väntat sig. Det gick som en susning genom salen. De flesta förstod med en gång

vilket märkligt gifte det handlade om. De som inte begrep fick det snart förklarat av bordsgrannen.

Udd stod tyst en god stund, stolt och högrest. Kettil och hans fränder ägde mycket silver och många gårdar. De hade stor makt. Det sög i bröstet på honom vid tanken på allt detta härliga.

Men åt Tuvas håll tittade han inte. Inte heller på Gaute. Han ville freda. Inte riva upp sår i onödan. Tuva var ung, mycket ung. Och hon såg inte illa ut. Många kallade henne vacker. Dottern min, tänkte Udd med blödande hjärta.

Udd samlade sig. Gjorde tecknet som visade att han ville tala igen. Salen tystnade, han harklade sig ...

Den ende i salen som inte höll andan av spänning var Tuva. Hon satt stel som en pinne, kokade av vrede. Ville resa sig, slå, förgöra. Men det enda som märktes utåt, det var att kinderna såg rosigare ut än vanligt. För Tuva tog sig samman, visste att många satt letade efter spår i hennes ansikte som skulle avslöja hennes förtrytelse. ”Stormansdotter skall giftas fint”, så tänkte de säkert.

Gråta inför alla, nej det tänkte hon minsann inte göra. Sådant skötte hon helst ensam vid sin vävstol. Ibland under bolstret, eller på hästryggen. Fast nu pressade gråten på, det kände hon. Skulle hon klara det? Vreden över faderns svek var det enda som höll tårarna tillbaka.

Stormrika var de visst, Kettil och hans släkt. Men var han ung eller gammal? Inte ens det visste hon. Tänk om han var en gamling som luktade surt av otvättade kläder och svett, och hade ruttna tänder som stank? Hon stirrade stint nedåt. Naglade fast blicken i bordet så vreden i hennes ögon inte skulle avslöja henne.

Hennes älskade far hade svikit henne. Han som annars alltid varit den hon litat på mest av alla. Han som hon trott hade älskat henne så högt. Nej fars varma ögon de fanns inte mer. Skulle aldrig mer finnas där igen. Inte för henne. En stor sorg sköljde genom henne.

Timmarna gick. Allt fler gäster föll stupfulla ner på stengolvet. En enda gång såg hennes far ner på henne från sin upphöjda plats. En bistert granskande blick. De som annars alltid satt och pratade och skämtade tillsammans.

Så var det dags. Kvinnorna började lämna salen. Tuva reste sig. När hon passerade Gaute knuffade hon till honom och nickade mot dörren.

Hon väntade länge utanför i kylan. Men Gaute kom inte. Så dum hon varit. En gårdsfogde och en stormansdotter? Hur skulle det se ut? Hon kunde inte hejda tårarna. Gaute, kom ut.

Tuva tänkte på det som hänt. För några dagar sedan. En evighet sedan. Gaute hade gått förbi, nickat vänligt. Hans närvaro hade fått Tuva att dra efter andan. Hon hade sett hans läppar röra sig, hört hans djupa stämma när han talat med mannen som gått vid hans sida. Men inte uppfattat orden. Det var som om människorna runt omkring bara gled bort när Gaute var i närheten.

Så hade hon känt det sedan dess. Hans trollmakt måste ha förhäxat mig, tänkte hon. Är det kanske de små under jorden som spelat mig ett spratt?

Tuva darrade till där hon stod utanför stenhuset. Sökte tröst i det färska minnet av Gantes intensiva blick, då när han trängde in i henne. Det var som om hon fortfarande kunde känna värmen från honom, som om hon även nu kunde känna hur han sökte hennes njutning.

Vad hade hänt först? Då under deras möte? Deras enda möte.

”Vill du ha ett glas kryddat vin?” så hade han sagt.

”Ja, tack”, hade hon svarat.

Fast Tuva hade knappt fått fram ett ord, hade varit tvungen harkla sig.

Gaute hade kommit tillbaks med två vackra gröna glas fyllda med glödगत vin. Hon hade andlöst sett på hans seniga kropp, hans vida skjorta öppen i halsen. På hans mörkt röda hår. Hade anat några röda hårstrån på hans bröstorg. Han hade fuktat sina fylliga läppar. Kinderna hade varit solbrända, inte bleka som hennes. Hon hade drunknat i hans varma ögon.

Då hade han lutat sig fram, kysst henne. Smekt henne överallt, samtidigt som hans läppar var pockande, undersökande. De hade inte lämnat henne ifred för ett ögonblick. Hans händer hade letat sig in inunder, dit där inget fanns som hindrade. Då hade Tuva blundat, njutit. Bara tagit emot. Hon hade inte haft en aning om att något kunde vara så skönt. Till sist hade hennes även händer fått liv...

Efter en stund hade Gaute rest sig. Lett henne till bädden. Tagit ett ljus från bordet, ställt det på en pall helt nära.

”Jag vill se på dig”, hade han sagt.

Sedan hade Gaute dragit av sig kjorteln och knutit upp hosorna. Hon hade njutit av att se på honom, på hans muskulösa kropp.

Gaute hade sett in hennes ögon samtidigt som han smeka hennes fötter, sedan hennes ben. Han hade lyft upp kjolen och underkjolen så hon blottades. Hade kysst

henne mjukt och långsamt, från tårna och ända upp på låren. Och det utan att för ett ögonblick släppa hennes blick.

När han äntligen nådde fram hade hans sträva tunga varit målmedveten. Hade vetat precis vad hon behövde. Allt runt omkring hade glidit bort, försvunnit i ett pulserande töcken. Förvandlats till något som sköljde fram och tillbaks. Och hans blick. Hela tiden hans blick. Tuva hade tryckt upp sig mot Gaute när stora njutningen kom svepande. Hade inte haft en aning om att det kunde vara så skönt.

Sedan hade det varit hennes tur att vara pockande, lekande, krävande. Hon hade satt sig på honom, känt hur han vaknat till liv.

Tuva väntade länge, där utanför stenhuset. Till slut gick det inte att skjuta undan det hon inte ville veta. Gaute skulle inte komma. Hon gick in i stallen, till en av hästarna. Hon kände tårarna börja strömma, hon föll framåt, vred händerna i skötet. Så dum hon varit. Vad kunde en usel gårdsfogde ställa upp med när stormansdottern blivit bortlovad till en av kungens mest betrodda män? Tyst för sig själv erkände hon att för Gaute hade hon bara varit ännu en erövring. Dessutom en farlig erövring som han säkert redan ångrat. För blev hans erövring avslöjad, då skulle han förlora både sin ställning som gårdsfogde på Vinstorp, och sitt liv. Nej, Gaute skulle inte komma ut till henne. Så dum hon varit som trott något sådant.

En flaska blod

Efter skörden var det dags för brudtagning och brudhämtning. För det är när förråden är som fullast som stormän helst ställer till med bröllop. Alla på Vinstorp fick slita för att hinna med allt som måste ordnas.

Fast det höll på att gå galet när folket från Tofta överraskade genom att komma ridande till Vinstorp en hel dag innan de var väntade. De kom ridande österifrån från Jönköping. Hertigens följe skulle komma från andra hållet. Från Varberg nere i sydväst.

Tuva hade varit på väg från stallet klädd i sina enkla arbetskläder, då när folket från Tofta kom ridande in på gårdsplanen. Hon hade ryckt till när hon i ögonvrån sett en stor häst komma galopperande och instinktivt kastat sig åt sidan, men råkat halka i en hästskit och landat i en vattenpöl med ett plask.

Hon hade slutit ögonen och väntat på att bli ihjältrampad.

”Är du från vettet?”

När hon hörde det ilskna vrålet hade hon tittat upp och sett rakt in i en hästmule. Hästen hade stått still. En rasande man klädd i brynja och ryttarkappa satt på hästen. Han hade ett solbränt ansikte med en skarpskuren näsa och djupblå ögon. Ögon som var heta av ilska.

Hon tittade upp utan att säga något.

”Är du skadad?” hade han fräst efter en stund.

Hon hade ruskat på huvudet.

”Att folk inte kan se sig för”, hade han muttrat och styrts hästen vidare mot stallet. Hon blev förvånad sittande kvar i vattenpölen. Vad var det för en tossing som galopperade in på en gårdsplan full av folk?

På kvällen hade hon blivit uppklädd i det bästa gården kunde uppbringa. Sedan såg hon sin trolovade för första gången. Det var mannen på hästen. Kände han igen henne? Hon sänkte blicken, ville inte veta.

Så blev hon stående under tiden hälsningsceremonierna varade. Först under festmåltiden hade hon vågat titta upp för att se på Kettil Ulfsson Sparre. Var han vacker? Ja på ett lite kantigt sätt. I varje fall vackrare och yngre än någon av de friare hon trott hon skulle bli bortgift med. Bara några år äldre än henne själv. Kraftiga muskler spelade under kjorteln och vaderna som stack fram ur hosorna var muskulösa. Och Kettils händer, hon kunde inte ta ögonen från hans händer. Han hade överraskande långa vackra fingrar.

En krigare var han, det syntes lång väg. Säkert en brutal man, så som en krigare måste vara. Precis som hennes fyra bröder. Även de som valt att bli kyrkans män. Bäst så, för den som var ömhjärtat och tvehågsen överlevde sällan sin första strid.

Kettil Ulfsson var precis så ung och välväxt som hennes mor Ingrid lovat henne. Tuva hade inte vågat tro det förrän hon själv såg Kettil. Hon skulle slippa gå i säng med en fet isterbuk med ruttna stinkande tänder. Fast log, nej det gjorde han visst aldrig.

Inför brudtagningen blev hon ledd till bädden av de främste i brudföljet. En av var ingen mindre än hertig Bengt. Avklädd blev hon av sin syster Ragnhild och Kettils syster Kristina.

När hon till slut stod där naken bredvid bädden haglade de grova skämten, så som alltid inför en brudtagning. Fulast i munnen var hertig Bengt, men Magnus Röde var inte mycket sämre han. Det var som om just de två tävlade med varandra

i grovheter. Tuvas bror Knut gjorde vad han kunde för att dämpa sin svärfar Magnus Röde, men inte hjälpte då det. Fast den mäktige hertigen vågade Knut sig inte ens på att försöka dämpa. Tuvas far Udd, han sa inget. Tittade bara bistert rakt fram.

Tuva kände hur bröstvårtorna styvnade i kylan. Hon skyndade sig att krypa in under bolstret. Först då klev Kertil in i kammaren.

När brudföljet lämnat kammaren gick Kertil fram och lade på mer ved i eldstaden. Sedan rev han av henne bolstret. Med rynkad panna studerade han henne där hon låg helnaken. Han smekte ett av hennes bröst lite hårdhänt. Sedan försökte han dra av sig kjorteln, men höll på att falla omkull. Han var allt för berusad, gav upp försöket. Klev i säng med kjorteln på.

Kertil var så full att han först inte fick till det. Tuva fick smeka honom hård, för det fanns inte längre någon väg tillbaks. Hennes morgongåva var nästan lika stor som allt det hennes far ägde. Fränderna skulle bli rasande om hon inte såg till att få äktenskapet konfirmerat.

När han till sist förde in sin påk var det inte alls som med Gaute. Hon var torr, inte alls villig. Det hade gjort ont, hon fick fukta sig själv. Kertil hade rört sig snabbare och snabbare utan att bry sig om hennes kvidande. Hade darrat till, sedan blivit stilla. Sedan hade han lyft på huvudet och sett in i hennes ögon.

”Då är det fullbordat. Dina fränder har fått det de begärt.”

Tuva hade vridit undan ansiktet. Allt hade åtminstone gått fort. Något varmt rann ut. Kycklingblod hon fått med sig i en liten flaska av sin mor, det skulle hon ta fram när Kertil somnat. Så lakanet blev blodigt och kunde visas upp för bröllopgästerna nästa morgon.

Kertil drog sig undan efteråt, låg längst ute på kanten. Hon kunde knappt ens ana hans värme. Även hon vänt sig bort och låtit de tysta tårarna komma.

Kertil låg långts ut på kanten. Kände sig illamående. Hade glidit så långt bort från Tuva det bara gick. Nu var det fullbordat. Fanns inte längre någon väg tillbaks. Allt var förlorat. Allt! Varför hade han inte bara stannat i Skåne?

Det var tur att hans bror Karl inte hunnit hit idag, för då hade han kunnat göra något riktigt dumt i fyllan och villan. För redigt full det hade han varit, han som sällan drack sig redlöst berusad. Fast han skulle nog inte behöva uppleva detta helvete särskilt länge. För strid skulle det bli. En strid som han inte skulle komma undan. Så varför inte kasta sig in i striden med full kraft? Det skulle kunna bli ett

sätt att slippa sorgen, den intensiva smärtan. En pil, ett svärd. Sedan skulle allt vara över ...

När Tuva vaknade hade allt känts bättre. Så märkligt. Att de nu var man och hustru. Vigda inför prästen skulle de också bli, men först efter att de ridit upp till Tofta på Alnsnö i Mälaren. Kettils far var död så Kettils bror Karl skulle stå där i kyrkan i faderns ställe. Även Kettils mor Märta Sunesdotter Bååt var död, så i hennes ställe trädde systemen Ingrid Sunesdotter in, hon som var gift med den förre drotsen Nils Tureson Bielke. Så det skulle bli fint värre. Skulle finnas både en hertig och en drots på hennes bröllop. Tanken på detta märkliga tröstade henne något.

Redan dagen efter den vidriga brudtagningen hade de påbörjat resan till hennes nya hem, Tofta. Vigseln skedde i Sigtuna kyrka. Kettel och Karl hade rest iväg till riksrådsmötet i Kalmar redan dagen därpå.

Det hade varit ett vackert bröllop. Prästen hade tagit hennes hand, lagt den i Kettils. Sedan hade han bundit dem samman. Virat varv efter varv av vackert tyg runt deras händer. När prästen läste sin välsignelse över dem kändes det som att det var just då blev till man och hustru, och hon glömde för en stund att de inte alls tyckte om varandra. Dubbelt gifta hade de blivit. Det hade inte hennes systrar blivit. De hade fått nöja sig med att bli brudtagna utan kyrktagning.

Fast varken drotsen eller hertigen hade kommit till kyrkan. Båda var allt för upptagna av rikets affärer. Så blev det sagt. Men deras fruar hade varit där. Till Tuvas förvåning hade hennes svägerska hertiginnan Ingeborg Ulfsson blivit kvar på Tofta efter bröllopet. Hade inte seglat hem till Varberg igen. Nåja, det var hennes rätt då hon som Kettils syster hade halv oskiftad arvspart i Tofta.